

↻ Türk Psikiyatri Dergisi ↻

Turkish Journal of Psychiatry

Mektup/Letter

PSİKİYATRİDE YAPAY ZEKA YENİLİKLERİ: GENÇ PSİKİYATRİSTLERDEN KÜRESEL BİR BAKIŞ AÇISI

Sayın Editör,

Psikiyatri Türk Dergisi'nin 2023 Bahar sayısında yayınlanan başyazıda, yapay zekâ (YZ) uygulamalarının günümüzde oynadığı kilit rolün dikkate değer bir örneği vurgulanmıştır (Ayhan 2023). Bu yazının hem içeriği hem de yazım yönteminin sunduğu görüşten esinlenerek, dünyanın farklı bölgelerinden bir grup genç psikiyatrist olarak bizler YZ'nin psikiyatrye entegrasyonuna dair görüşümüzü ve bunun yanı sıra olası zorluk ve gereksinimlere dair önerilerimizi sunmak isteriz.

Dünyanın dört bir yanındaki genç psikiyatristler, eğitimleri boyunca, ruh sağlığı uzmanlarının giderek azalması, ruh sağlığı bakımı ve hizmetlerine artan talep ve çok çeşitli alanlarda becerilerini geliştirme baskısı gibi birçok güçlüklerle karşılaşmaktadırlar (Fiorillo ve ark. 2013).

Psikiyatride YZ uygulamalarının ortaya çıkışı bu güçlüklerle baş etmeye yardımcı olacak dönüştürücü çözümler sunmaktadır (Torous ve ark. 2021). Olanaklar arasında tanısal doğruluğu artıran, yanlış tanı riskini azaltan ve tedavi önerileri sunan tanı destek sistemleri (makine öğrenmesi, derin öğrenme veya doğal dil işleme gibi yöntemleri kullanan) bulunmaktadır (Graham ve ark. 2019, Rush ve Ibrahim 2018). Yapay zeka, klinik tanı koymanın bazı yönlerini otomatikleştirebilir, daha kabul görür hale getirebilir, verimliliği artırabilir. Aynı zamanda karar vermede, tedavi önerilerinde ve tıbbi görüntülemelerin analizinde destek olabilir ve geleneksel kategorik tanı sistemlerinin getirebildiği tanısal güçlüklerin giderilmesinde

yardımcı olabilir (Graham ve ark. 2019). Tedavi açısından bakıldığında, YZ, tedavi çıktıları için yordayıcı modelleme yapabilir ve hastanın özelliklerine, tedaviye yanıtına ve anlık değerlendirmelere dayanan kişiselleştirilmiş tedavi önerileri sunarak daha etkili ve hedefe dönük müdahaleler için yol gösterebilir (Zhou ve ark. 2022). Ayrıca, hastalar için gerçek zamanlı yararı artırabilecek Ekolojik Anlık Değerlendirmeler (Ecological Momentary Assessments) ve Anında Uyarlanabilir Müdahaleler (Just-In-Time Adaptive Interventions) sağlayabilir (Nahum-Shani ve ark. 2018). Yapay zeka uygulamaları aynı zamanda psikiyatristlerin önleyici rolünü de önemli ölçüde artırabilir (Lejeune ve ark. 2022).

Bu yeni olanaklar, aynı zamanda yeni güçlükleri de beraberinde getirmektedir. Tıp eğitimi, dünya çapında, dijital psikiyatri açısından güncel olmasa da eğitimin gereken becerilerle donatılması ve dijital teknolojiler ile ruh sağlığı çalışanları arasındaki ilişkinin kolaylaştırılması için çalışmalar devam etmektedir (Orsolini ve ark. 2021, Wisniewski ve ark. 2020). Temel güçlükler arasında, uygun bir eğitim gereksinimi, YZ kullanımıyla ilişkili etik ve gizliliğe dair endişelerin giderilmesi (Keskinbora 2019, McCradden ve ark. 2022) ve ayrıca YZ uygulamaları için sağlam kanıtların eksikliği sayılabilir (Abd-Alrazaq ve ark. 2020, McCradden ve ark. 2022). Mevcut kanıtların yetersizliği YZ uygulamaları için ciddi ön yargılara ve meşru endişelere yol açabilmektedir. Bu yeni uygulamaların verimli kullanılması için hem psikiyatristlerin hem de hastaların uygun eğitim almaları gerekmektedir (Hoffman ve ark. 2020, Torous ve ark. 2021). Ayrıca, yapay zeka teknolojisindeki hızlı gelişmeler göz önüne alındığında, geleneksel araştırma yöntemleri bu gelişmelere ayak uydurmakta zorlanabilir.

Bu güçlüklerin üstesinden gelmeye yardımcı olmak için burada psikiyatri alanındaki araştırmacılara bazı önerilerde bulunmaktayız. İlk olarak, YZ ve makine öğrenmesi yöntemlerini araştırmalarının farklı aşamalarına daha etkin bir şekilde dahil edin. Araştırmacılara yardımcı olabilecek araçların giderek

artan erişilebilirliği göz önünde bulundurulduğunda bu öneri, alan yazın taraması, veri toplama, verileri analiz etme ve sonuçların bildirimini gibi işleri de içermektedir (Extance 2018, Chubb ve ark. 2022, Pinto da Costa and Stewart 2023). İkinci olarak, büyük veri kümelerini daha doğru şekilde işlemek için veri bilimciler ve alandaki diğer profesyonellerle iş birliği yapın (Barnett ve ark. 2018). Ek olarak, yeni ürünleri geçerli kılmak ve bunları araştırmalarda veri toplamak amacıyla kullanılmak için teknoloji geliştiricilerle çalışın. Tıp ve psikiyatri eğitimlerinin hasta merkezli ve etik yapısı dolayısı ile yapılacak iş birlikleri aynı zamanda bu ürünlerle ilgili endişelerin giderilmesine de yardımcı olabilir. Üçüncü olarak, YZ'nin nasıl etik ve etkili şekilde kullanılacağına dair daha fazla eğitim alın ve yüz yüze görüşmeler yerine daha çok uzaktan araştırma ve takip tekniklerini kullanın. Bu öneri veri toplama sürecini hızlandırmayı, lojistik ve finansal engelleri aşmayı ve gerçek zamanlı veri toplamayı amaçlamaktadır. Son olarak, verileri paylaşın ve düzenli olarak ortak çalışmalarda bulunun.

Sonuçta, dünya çapında genç psikiyatristler olarak, YZ'nin çeşitli alanlarda değerli bir potansiyele sahip olduğunu kabul ediyoruz. Bununla birlikte, bu teknolojik ilerlemenin getirdiği güçlükler de var. Bu güçlüklerin üstesinden gelmek, YZ'nin olanaklarından tam olarak yararlanabilmek için çok önemlidir. Özellikle, eğitim ve etik endişelere dair zorlukların üstesinden gelmek için etkili yöntemler bulmalı ve aynı zamanda YZ'nin yeteneklerini sorumlu biçimde geliştirmek için daha fazla araştırmayı teşvik etmeliyiz. Biz, bahsi geçen güçlükler devam etse dahi, bunların üstesinden gelmek ve YZ ile zenginleştirilmiş daha umut verici bir geleceğin yolunu açmak için uygulanabilir yolların varlığına inanıyoruz.

KAYNAKLAR

Ayhan Y (2023) The Impact of Artificial Intelligence on Psychiatry: Benefits and Concerns-An essay from a disputed 'author.' *Turk J Psychiatry* 34: 65-7

- Barnett I, Torous J, Staples P ve ark. (2018) Beyond smartphones and sensors: choosing appropriate statistical methods for the analysis of longitudinal data. *J Am Med Inform Assoc* 25: 1669-74.
- Chubb J, Cowling P, Reed D (2022) Speeding up to keep up: exploring the use of AI in the research process. *AI Soc* 37: 1439-57.
- Extance A (2018) How AI technology can tame the scientific literature. *Nature* 561: 273-4.
- Fiorillo A, Malik A, Luciano M ve ark. (2013) Challenges for trainees in psychiatry and early career psychiatrists. *Int Rev Psychiatry* 25: 431-7.
- Graham S, Depp C, Lee EE ve ark. (2019) Artificial Intelligence for Mental Health and Mental Illnesses: an Overview. *Curr Psychiatry Rep* 21: 116.
- Hoffman L, Wisniewski H, Hays R ve ark. (2020) Digital Opportunities for Outcomes in Recovery Services (DOORS): A Pragmatic Hands-On Group Approach Toward Increasing Digital Health and Smartphone Competencies, Autonomy, Relatedness, and Alliance for Those With Serious Mental Illness. *J Psychiatr Pract* 26: 80-8.
- Keskinbora KH (2019) Medical ethics considerations on artificial intelligence. *J Clin Neurosci* 64: 277-82.
- Lejeune A, Le Glaz A, Perron PA ve ark. (2022) Artificial intelligence and suicide prevention: A systematic review. *Eur Psychiatry* 65: e19.
- McCadden M, Hui K, Buchman DZ (2023) Evidence, ethics and the promise of artificial intelligence in psychiatry. *J Med Ethics* 49: 573-9.
- Nahum-Shani I, Smith SN, Spring BJ ve ark. (2018) Just-in-Time Adaptive Interventions (JITAI) in Mobile Health: Key Components and Design Principles for Ongoing Health Behavior Support. *Ann Behav Med Publ Soc Behav Med* 52: 446-62.
- Orsolini L, Jatchavala C, Noor IM ve ark. (2021) Training and education in digital psychiatry: A perspective from Asia-Pacific region. *Asia-Pac Psychiatry* 13: e12501.
- Pinto da Costa M, Stewart R (2023) Investigating time-dependent COVID-19 pandemic mental health data: Challenges and opportunities of using panel data analysis. *PLOS Med* 20: e1004219.
- Rush AJ, Ibrahim HM (2018) Speculations on the Future of Psychiatric Diagnosis. *J Nerv Ment Dis* 206: 481-7.
- Torous J, Bucci S, Bell IH ve ark. (2021) The growing field of digital psychiatry: current evidence and the future of apps, social media, chatbots, and virtual reality. *World Psychiatry* 20: 318-35.
- Wisniewski H, Gorrindo T, Rauseo-Ricupero N ve ark. (2020) The Role of Digital Navigators in Promoting Clinical Care and Technology Integration into Practice. *Digit Biomark* 26: 119-35.
- Zhou S, Zhao J, Zhang L (2022) Application of Artificial Intelligence on Psychological Interventions and Diagnosis: An Overview. *Front Psychiatry* 13: 811665.

Ahmet GÜRCAN¹, Victor PEREIRA-SANCHEZ², Mariana PINTO da COSTA³, Ramdas RANSING⁴, Rodrigo RAMALHO⁵

Geliş Tarihi: 26.07.2023, **Kabul Tarihi:** 06.10.2023, **Çevrimiçi Tarihi:** 19.02.2024

¹Dr., Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara; ²Dr., Stavros Niarchos Vakfı (SNV) Küresel Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Merkezi, Çocuk Zihin Enstitüsü, New York, ABD; ³Dr., London King's College, Psikiyatri, Psikoloji ve Sinirbilim Enstitüsü, Londra, Birleşik Krallık; ⁴Dr., Tüm Hindistan Tıp Bilimleri Enstitüsü, Psikiyatri Klinik Sinir Bilimleri ve Bağımlılık Tıbbi Bölümü, Guwahati, Hindistan; ⁵Dr., Auckland Üniversitesi, Sosyal ve Toplum Sağlığı Bölümü, Auckland, Yeni Zelanda.

Dr. Ahmet Gürcan, e-posta: agurcang@gmail.com

<https://doi.org/10.5080/u27384>